

Foto: Alex Knight.

Fakta, värderingar och omdöme – din sanning är inte min

Chat GPT levererar när Zoom havererar

Den 9 februari hade Allmänna avdelningen ansvar för överläggningsämnet med titeln *Fakta, värderingar och omdöme – din sanning är inte min*. Ämnet belyste bland annat hur forskningens roll till samhället förändrats samt hur man kan tänka annorlunda för att för att skapa tillit. Vidare lyftes gruppens makt över vår verklighetsbild och om vi verkligen har en faktabaserad världsbild. Det blev en spännande eftermiddag som gav nya insikter i vad vi vet, och vad vi tror oss veta. Vi förlitade oss på att tekniken, denna gång i form av ett inspelat seminarium, skulle ge oss möjlighet att titta på seminariet i efterhand och skriva ett referat. Ödets ironi medförde tyvärr att Zoom misslyckades med att spela in just detta seminarium – inspelningen blev inte fullständig och därtill hackade den i de delar som spelats in. Som tur var visade det sig att Agneta Ohlson tagit korta anteckningar, i punktform och på svenska, av föreläsarnas presentationer och slutsatser.

Vi bestämde oss därför för att skriva ett referat på ett nytt sätt, med hjälp av den nya AI-tekniken. Referatet från seminariet där vi diskuterade AI och faktaresistens fick helt enkelt skrivas av en chatbot. Så här gick vi tillväga:

- Vi har använt oss av Chat GPT, en chatbot som använder sig av en teknik som kallas för "Generative Pre-training Transformer" (GPT). Denna teknik utlovar att chatboten kan generera svar på frågor och följa samtal på ett mer naturligt sätt än vad många andra chatbots kan göra.
- Vi lade in Agnetas anteckningar i chatboten och bad den skriva en sammanfattning av seminariet.
- Resultatet kom ut som en engelsk sammanfattning, vi lät den översättas i Google translate.
- Den text som levererades av Chat GPT och Google translate är nedan publicerad i oredigerad form. Vi har inte ändrat någonting, texten är helt resultatet av Agnetas anteckningar.

Fakta, värderingar och omdöme – din sanning är inte min

Allmänna avdelningens möte den 9 februari 2023 fokuserade på temat *Fakta, värderingar och omdöme – din sanning är inte min*. Tre talare delade med sig av sina insikter om ämnet.

Erland Märald diskuterade vikten av att bygga förtroende för de informationskällor vi förlitar oss på. Han noterade att även om skepsis är nödvändig kan den ibland gå för långt och leda till bristande förtroende för trovärdiga informationskällor. Märald hävdade att forskare ibland möter utmaningar när det gäller att förena sina vetenskapliga ideal och förfaranden med sina sociala och politiska uttalanden och praxis. Han uppmanade forskare att vara medvetna om sina egna fördomar och att sträva efter bredare objektivitet genom att vara transparenta om vem som finansierar deras forskning.

Anna Rosling Rönnlund talade om vikten av att förstå omvärlden och behovet av att kontinuerligt lära sig. Hon observerade att vi tenderar att ha mer kunskap om vad som händer nära oss och mindre kunskap om vad som händer längre bort. Rönnlund betonade behovet av ödmjukhet och transparens i vår kunskapssträvan och lyfte fram medias roll i att forma vår verklighetsuppfattning.

Mikael Klintman berättade om utmaningarna med att kommunicera vetenskaplig kunskap på ett sätt som är tillgängligt och trovärdigt. Han noterade att vår sociala identitet ofta kan påverka hur vi uppfattar information och att våra trossystem kan vara motståndskraftiga mot förändring. Klintman diskuterade betydelsen av budbäraren och inramningen av budskap för att forma hur vi tolkar vetenskaplig

kunskap. Han föreslog att vi måste tänka om hur vi närmar oss kritiskt tänkande och utforska nya sätt att engagera oss i information.

I reflektionsdelen diskuterade **Gunilla Kindstrand**, **Pär Fornling** och **Lennart Wikström** vikten av traditionella medier för att forma vår förståelse av världen. De betonade behovet av att undvika att underskatta traditionella mediers roll i utformningen av det offentliga samtalet.

Sammantaget underströk mötet vikten av att odla kritiskt tänkande och bygga förtroende för de informationskällor vi litar på. Talarna uppmanade oss att anamma en mer nyanserad förståelse av fakta, värderingar och omdöme, och att närma oss ny information med ödmjukhet och öppenhet.

Det tog chatboten och Google translate sammanlagt 30 sekunder att generera ovanstående text. I vårt tycke är det ett ganska bra referat av seminariet, givet korta meningar som underlag. Det är förstås en stor utmaning för såväl grundskolan som för universitet och högskolor att försöka hålla jämna steg med den nya tekniken. Hemuppgifter är snart ett minne blott när man kan lämna in texter som är begripliga utan att – i värsta fall – ha någon bakgrundskunskap om ämnet.

Eva Thörnelöf, Sara Österman, Agneta D Ohlson, Chat GPT samt Google translate